

Struktury i instytucje organizacji OBWE

Spotkania „na szczycie” szefów państw i rządów odbywają się zasadniczo co 2 lata. Określają one strategiczne priorytety OBWE i zapewniają konsultacje na najwyższym szczeblu politycznym. Ostatnie spotkania odbyły się w Stambule (18-19 XI 1999 r.) i Lizbonie (2-3 XII 1996 r.). Spotkania takie poprzedzane są przez konferencje przeglądowe. Ich zadaniem jest ocena całego spektrum działalności OBWE, debata na temat implementacji postanowień przez kraje członkowskie oraz rozważanie ewentualnych propozycji dotyczących zmian w strukturach organizacji [Red. G. Michałowski, Mały słownik stosunków międzynarodowych, PWN, Warszawa 1996, s. 156-158.].

Rada Ministerialna

Rada ministrów spraw zagranicznych jest organem decyzyjnym i zarządzającym OBWE. Zajmuje się sprawami o długofalowym i kluczowym znaczeniu dla Organizacji, i podejmuje decyzje wytyczające kierunki jej działań. Przygotowuje również spotkania szefów państw i rządów oraz uczestniczy w implementacji zadań i decyzji, przez nie określonych. Rada spotyka się co najmniej raz w roku, w różnych państwach, z wyłączeniem tych lat, kiedy odbywają się spotkania „na szczycie”.

Wysoka Rada

Organ odpowiedzialny za nadzorowanie, kierowanie i koordynację działań OBWE, który powinien formalnie zbierać się w Pradze co najmniej dwukrotnie w ciągu roku na szczeblu wyższych urzędników, przeważnie dyrektorów politycznych resortów spraw zagranicznych. W praktyce ostatnich dwóch lat funkcje Wysokiej Rady przejęła Stała Rada w Wiedniu. Wysoka Rada zbiera się raz do roku w Pradze, jako Forum Gospodarcze OBWE.

Stała Rada

Stała Rada jest odpowiedzialna za bieżącą działalność OBWE. Jej pracami kieruje ambasador kraju sprawującego przewodnictwo Organizacji w danym roku (w 1998 roku Polak, w 1999 roku Norweg, w 2000 r. Austriak). Członkowie Rady, szefowie delegacji wszystkich państw OBWE, spotykają się raz w tygodniu w centrum konferencyjnym Hofburg w Wiedniu. Rada prowadzi regularne, rozległe konsultacje oraz podejmuje decyzje we wszystkich kwestiach dotyczących działalności OBWE. Może być również zwołana w celu zajęcia się nagłymi wypadkami.

Forum Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa

W skład Forum wchodzi przedstawiciele wszystkich państw OBWE. Jest to organ autonomiczny (tzn. nie podporządkowany Stałej Radzie). W trakcie cotygodniowych spotkań w wiedeńskim Hofburgu prowadzi negocjacje i konsultacje na temat konkretnych środków, mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa, zaufania i stabilności w Europie.

Główne zadania Forum, to:

- negocjacje na temat kontroli zbrojeń, rozbrowienia oraz budowa zaufania i bezpieczeństwa;
- regularne konsultacje i intensywna współpraca w kwestiach bezpieczeństwa;
- zmniejszanie ryzyka konfliktów w aspektach wojskowych.

Forum jest także odpowiedzialne za implementację środków budowy zaufania i bezpieczeństwa (Dokumenty Wiedeńskie 1994 i 1999), przygotowywanie seminariów na temat doktryn wojskowych, dorocznych spotkań oceniających stopień implementacji. Pełni również funkcję forum dyskusji i wyjaśniania informacji wymienianych w ramach przyjętych CSBM.

Urzędujący Przewodniczący

Urzędującym Przewodniczącym OBWE jest minister spraw zagranicznych jednego z państw członkowskich, wybierany przy zachowaniu zasady consensusu na okres jednego roku. Przewodniczący i jego przedstawiciele odpowiedzialni są za koordynację i konsultacje prowadzone w ramach wielostronnych struktur Organizacji, w kwestiach związanych z jej bieżącą działalnością. Urzędujący Przewodniczący reprezentuje również OBWE w kontaktach z innymi organizacjami. W swoich działaniach jest wspierany przez:

- tzw. „trojkę”, złożoną z poprzedniego, obecnego i przyszłego przewodniczącego (w 1999 roku są to ministrowie spraw zagranicznych Polski, Norwegii i Austrii);
- tzw. „osobistych przedstawicieli”, którym udziela się odpowiedniego mandatu w określonych sprawach.

Sekretarz Generalny i Sekretariat

Sekretarza Generalnego powołuje Rada Ministerialna na 3-letnią kadencję. Jego biuro (Sekretariat OBWE) znajduje się w Wiedniu. Sekretarz Generalny wspiera Urzędującego Przewodniczącego w działalności związanej z wypełnianiem zadań OBWE. Do jego obowiązków należy m.in. administracyjne zarządzanie strukturami i operacjami Organizacji.

Struktura Sekretariatu obejmuje Centrum Zapobiegania Konfliktom, Departament ds. Ogólnych oraz Departament Administracji i Budżetu. Filia Sekretariatu w Pradze prowadzi archiwa OBWE oraz zajmuje się dystrybucją jej publicznie dostępnych dokumentów.

Wysoki Komisarz ds. Mniejszości Narodowych

Urząd ten, z siedzibą w Hadze, ma za zadanie reagowanie, w możliwie najwcześniejszym stadium, na napięcia etniczne mogące zagrażać rozwinięciem się w konflikt na obszarze działania Organizacji. Zadaniem Wysokiego Komisarza jest promowanie rozwiązań dla napięć na tym tle, mogących zagrażać stabilności

wewnętrznej i stosunkom między państwami OBWE.

Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka

Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (wcześniej: Biuro Wolnych Wyborów) ma siedzibę w Warszawie. Zajmuje się promowaniem praw człowieka, demokracji i rządów prawa. Realizuje w tym zakresie szereg projektów pomocy prawnej i edukacyjnej. Organizuje spotkania i seminaria ekspertów dotyczące implementacji zobowiązań przyjętych w ramach tzw. „ludzkiego wymiaru” OBWE. Pełni także funkcję „łącznika” w wymianie informacji na temat budowania instytucji demokratycznych, przestrzegania praw człowieka i przeprowadzania wyborów w państwach OBWE. Koordynuje też obserwację wyborów, zapewnia ekspertyzy i szkolenia dotyczące zagadnień konstytucyjnych i prawnych [Red. G. Michałowski, Mały słownik stosunków międzynarodowych, PWN, Warszawa 1996, s.168.].

Przedstawiciel OBWE ds. Wolności Mediów

Jako najmłodsza (powołana w 1997 r.) instytucja OBWE, Przedstawiciel śledzi sprawy związane z przestrzeganiem standardów międzynarodowych w zakresie wolności środków masowego przekazu w państwach członkowskich. Jego zadaniem jest wskazywanie na nieprzestrzeganie odnośnych form i rekomendowanie działań [Ibidem, s. 159.].

Misje OBWE

Obecnie działają misje OBWE w Bośni i Hercegowinie, Chorwacji, Albanii, Macedonii i Kosowie, Białorusi, Mołdawii, Ukrainie, Gruzji, Armenii, na Łotwie i w Estonii, a także w Tadżykistanie, Kazachstanie, Kirgistanie, Turkmenistanie i Uzbekistanie. W zawieszeniu pozostaje działalność misji OBWE w Czeczenii (jej personel przebywa w Moskwie). Misje długoterminowe stanowią innowacyjny i rzutujący na specyfikę działania OBWE instrument zapobiegania konfliktom, przewyżczania ich skutków, a także budowy instytucji

demokratycznych [Ibidem, s. 160-161.].

Zgromadzenie Parlamentarne

W kwietniu 1991 roku parlamentarzyści z państw OBWE uzgodnili powołanie Zgromadzenia Parlamentarnego. Spotyka się ono raz w roku. Wspierane jest przez Sekretariat w Kopenhadze. Urzędujący Przewodniczący pozostaje w stałym kontakcie ze Zgromadzeniem, relacjonując mu prace OBWE. Parlamentarzyści uzgadniają rekomendacje dotyczące działalności OBWE, które przekazywane są rządów państw członkowskich [Ibidem, s. 160.].

Trybunał Koncyliacji i Arbitrażu

Trybunał został powołany przez Konwencję o Koncyliacji i Arbitrażu, przyjętą w ramach OBWE w grudniu 1992 roku. Konwencja weszła w życie w 1994 roku i wiąże prawnie państwa – strony. Zadaniem Trybunału jest rozwiązywanie sporów pomiędzy państwami OBWE, które są stronami Konwencji, poprzez koncyliację i – kiedy jest to właściwe – arbitraż. Siedzibą Trybunału jest Genewa. W chwili obecnej Trybunał pozostaje nieaktywny z powodu braku woli państw członkowskich do przedkładania spraw do rozpatrzenia [Ibidem, s. 160.].

Grupa Mińska

Jest to forum konsultacyjne grupy dziesięciu państw, które zadeklarowały swój udział w procesie dochodzenia do politycznego uregulowania konfliktu azersko – ormiańskiego o Górski Karabach. Równolegle do prac Grupy Mińskiej prowadzone są przygotowania do ewentualnej operacji pokojowej OBWE w Górskim Karabachu jako gwarancji implementacji przyszłego porozumienia pokojowego.

Budżet OBWE.

Działalność instytucji, misje, negocjacje i posiedzenia OBWE finansowane są ze składek członkowskich. Roczny budżet OBWE wynosi ok. 120 mln USD.

Organizacja liczy sobie obecnie 55 państw „od Vancouveru po Władywostok”. Wszystkie państwa mają równy status, a postanowienia przyjmowane są w oparciu o zasadę consensusu. Deklaracje i decyzje KBWE/OBWE mają charakter polityczny.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.